

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEL, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

S U M A R

Acțiunea în nulitate și autoritatea lucrului judecat de Sebastian Șerbescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite:* Herman A. Stern cu Sava Șomănescu și altul. — *Secțiunea I:* Gh. Mihailovici cu Anica St. Ciș și alții.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea I: Maria I. Lupescu cu Colonel G. Kivu.

Judecătoria ocolului Budești (Argeș): Gheorghică T. Crăciun cu I. C. Diaconeasa. — *Observațiune de D. Alexandrescu.*

ACȚIUNEA ÎN NULITATE și autoritatea lucrului judecat

I

Nevoile sociale cer ca împărțirea justiției să fie promptă și sigură, ca tranșarea diferendelor să fie neîntârziată și definitivă, și mai ales ca o hotărâre obținută în urmă să nu stea împotriva unei hotărâri date mai înainte. Dar toate acestea cu condițiune să se respecte interesul fiecăruia de a sta în judecată atunci când dreptul său este vătămat, și, sub cuvânt că se înlătură eternizarea proceselor, să nu se stăvilească însăși nașterea necesară a lor. Principiul autorității lucrului judecat, prevăzut de art. 1201 cod. civil, cată să pună de acord cele două interese contrare, stabilind condițiunile în cari judecătorul poate refuza să se pronunțe din nou asupra unui drept care s'a mai desbătut odată înaintea lui. Dar fie că articolul nu e destul de explicit, fie că interesele ce

vin în conflict turbură, prin importanța lor, limpedea judecată — s'au ivit, în jurul acestei chestiuni, numeroase controverse, cari stau încă departe de o deplină lămurire. Mai ales în ce privește acțiunile în nulitate, resciziune, reziliare, etc., discuția ingenioasă între autori n'a ajuns la o soluție mijlocie, care lăsând întreg individului dreptul de apărare, să nu știrbească nici autoritatea lucrului judecat, deschizând cale liberă spiritului de șicană ¹⁾.

Aceia în mintea cărora respectul pentru lucrul judecat are o rigiditate intransigentă, susțin că într-o cerere în nulitate a unei convențiuni, obiectul, în spiritul articolului 1201, este rezultatul ce se va obține prin anulare (de exemplu: imobilul ce ar reveni în patrimoniul vânzătorului reclamant prin anularea vânzării), iar cauza acțiunii este însăși nulitatea; când prin urmare reclamațiunea intentată în baza doliului a fost respinsă, e lucru judecat și asupra erorii, și asupra violenței, și asupra vițiilor de formă! Acestea sunt simple mijloace, și nu pot fi motivul începerii a unui contestațiune ²⁾.

Alții, mai moderați, caută corectivul absolutului primei teorii într-o distincție scolastică a cauzelor în *proximae* și *remotae*, inspirată inițiatorului ei, Toullier, de o nefericită înțelegere a unui text din Neratius ³⁾. Pentru aceștia, obiectul cererii în nulitate este nu-

1) Demolombe. «*Traité des contrats*», VII, 330.

2) Griollet, «*Tr. de l'autorité de la chose jugée*», p. 13; Bonnier, «*Des preuves*». II. p. 438.

3) Dig. 44. 2. 27; comp. Garsonnet, «*Traité*». III. p. 555 n. 1; Bonnier. II, 873.

litatea însăși, *causa proxima* este vițiul de consimțământ sau vițiul de formă *in abstracto* — fundamentul *direct și imediat* al dreptului reclamat⁴⁾, — iar dolul, violența, eroarea sunt numai *causae remotae*, cauzele vițiului de consimțământ, și rămân prin urmare în afară de prevederile art. 1201. Se poate deci ataca un act pentru vițiu de formă, după ce a fost atacat pentru vițiu de consimțământ, nu însă pentru eroare după ce a fost atacat pentru dol. Această soluțiune pare a se bucura mai mult de favorurile jurisprudenței, ceea ce nu e un indiciu că ar fi cea mai bună.

În fine punctul de vedere opus e înfățișat într-o a treia teorie, care caută, în această materie cel puțin, să nu jertfească interesul real și direct al individului, unui problematic și contestabil interes social⁵⁾. Înălăturând distincția artificială a teoriei precedente, ea definește cauza: «faptul juridic ce constituie fundamentul dreptului»⁶⁾, «principiul generator al lui»⁷⁾, și în consecință admite puțința de a invoca pe rând, în reclamațiuni deosebite, fiecare vițiu de consimțământ și fiecare vițiu de formă. Cu chipul acesta, o judecată care a pronunțat neexistența dolului, nu va mai fi considerată în mod arbitrar că a hotărât și neexistența erorii, și neexistența violenței, etc. În schimb se permite deschiderea unui nou proces pentru fiecare vițiu de formă născocit de spiritul de șicană al vreunui împrișinat, sau înadins înălăturat din primele concluzii spre a-l rezervă pentru mai târziu, ceea ce determină jurisprudența să respingă, din necesități practice, soluțiunea aceasta, care deci și ea are nevoie de un important amendament.

II

Față de aceste dificultăți, cari pot cu drept cuvânt părea insolubile, unii autori⁸⁾ propun modificarea art. 1201, astfel că, suprimând condițiunea identității de cauză, toată discuțiunea în jurul acestei chestiuni să ajungă de prisos. Ideia e ingenioasă; poate că analizând-o mai de aproape, i-am găsi explicarea tot în priceperea neîndăstulătoare a textelor

4) Aubry & Rau. VIII. p. 392.

5) Demolombe, VII. 334, Alexandresco. VII. p. 537; Garsonnet, III. p. 560; Laurent, XX. 73; Planiol, II. 54 bis, 6.

6) Laurent, XX. 63.

7) Planiol, loc. cit.

8) Planiol, II. 54 bis, 6; comp. și Alexandresco, VII. p. 527. n. 1.

romane. Totuși era lesne de gândit, că fiind aceasta o controversă de natură cu totul practică și nu o creațiune speculativă a teoriei (dovadă numeroasa jurisprudență asupra materiei), nu va putea fi înălăturată printr-o simplă remaniere în redacțiunea unui articol. Și în realitate, chiar așa este.

Romanii formaseră teoria lucrului judecat sub imperiul practicei, și numai nevoile practice îi conduseseră la stabilirea celor trei condițiuni, cari dela ei au trecut și în codul nostru. Se acordă excepțiunea lucrului judecat de câte ori *eadem questio* era desbătută între aceleași persoane⁹⁾. Dar pentru a stabili identitatea drepturilor invocate, era nevoie de analiza fiecăreia în elementele sale, și în urmă de constatarea coincidenței sau deosebirei acestora; după cum cele trei elemente ce caracterizează un drept: titularul, obiectul și isvorul, sau pentru o acțiune: împrișinării, obiectul cererii și cauza (art. 1201 cod. civil), vor fi aceleași sau diferite, excepția lucrului judecat se va putea sau nu opune. În acțiunile reale intentate *non expressa causa* era suficientă identitatea de persoane și de obiect, de vreme ce *omnes causae una petitione apprehenduntur*¹⁰⁾. Pentru celelalte acțiuni reale, intentate *causa adjecta*, și mai ales pentru acțiunile personale, era absolut necesar să se țină seamă de cauză¹¹⁾, de vreme ce două obligațiuni diferite între aceleași persoane pot avea același obiect. Suprimând această condițiune din cod n'am înălăturat-o și din realitate; gonită din legislație, ea s'ar așeza în doctrină; și am vedea-o, spre necazul nostru, producând controverse noi, fără a părăsi pe cele vechi¹²⁾.

Astăzi art. 1201 mărginește discuția doctrinei numai asupra întinderii mai mari sau mai reduse ce trebuie dată noțiunii de cauză, și totuși părerile sunt atât de împărțite; ce să ne închipuim atunci când aceeași doctrină ar fi chemată să construiască ea însăși condițiunile lucrului judecat, legea mulțumindu-se, după propunerea lui Planiol, cu mențiunea neprecisă: «autoritatea lucrului judecat are loc cu pri-

9) Iulian citat de Ulpian, Dig. 44. 2. 3.

10) Paul în Dig. 44. 2. 14. 2.

11) Paul loc. cit. «actiones in personam ab actiones in rem hoc differunt, quod quum eadem res ab eodem mihi debeatur, singulas obligationes singulae causae sequuntur, nec ulla earum alterius petitione vitiatur».

12) E de remarcat că nici unul din codurile mai noi sau proiectele de coduri nu suprimă vreuna din cele 3 condițiuni din art. 1201; cf. Alexandresco. VII. p. 527. n. 1.

vire la aceea ce a făcut obiectul primei hotărâri? Firește că s'ar pune imediat întrebarea : când e identitate între ceea ce a hotărât primul judecător și acțiunea sau excepțiunea prezentată celui de al doilea? Și cu această chestiune se readuce și vechile nedumeriri, și noi neînțelegeri; doctrina și jurisprudența ar avea să refacă toată opera de analiză, începută de jurisconsultii clasici romani și consacrată de codul nostru civil. Ce s'ar spune de pildă când un reclamant, după ce i s'a respins revendicarea unor imobile ca moștenitor, ar face o nouă cerere, pretinzând întreaga moștenire? Sau când un moștenitor reclamă un imobil ca fiind cumpărat de autorul lui, și apoi ca fiind cumpărat de el? S'ar putea intentă de către un cumpărător acțiunea redhibitorie, după ce i-a fost respinsă acțiunea *quantii minoris* pentru aceleași vicii ale aceluiaș lucru? Se poate opune lucrul judecat unui reclamant care, după ce prima cerere a unui căștiu de arendă i-a fost respinsă ca prescrisă prin 5 ani, revine cu o nouă acțiune invocând recunoașterea datoriei de către părât?¹³⁾ Pentru rezolvarea unor asemenea spețe, va fi nevoie să se examineze iarăși identitatea de cauză. Dar atuncea cădem din nou în vechile discuții de care ne credeam scăpați? Firește; însă modificarea propusă ar fi echivalat, în privința acțiunilor în anulare, cu teoria a treia expusă mai sus¹⁴⁾, și ar fi prezentat prin urmare aceleași inconveniente pentru viciile de formă; n'avem ce culege de pe urma ei, și n'avem de ce o regretă.

III

Suntem siliți așa dar să rămânem la art. 1201 astfel cum se află azi, și să înlăturăm orice pseudo-inovație. Nimica însă nu ne împiedică să căutăm a pune capăt nesfârșitei controversă de care ne ocupăm, printr'o înțelegere juridică a noțiunii de cauză.

Acțiunea în anulare urmărește executarea obligațiunii părâtului de a suferi nimicirea unui act juridic încheiat de el¹⁵⁾. Fiecare obligațiune de aseme-

nea natură are o cauză determinată, un anumit fapt juridic ce-i servește drept principiu generator. Așa dolul, violența, eroarea, sunt cauze ale acțiunilor în anulare corespondente, cari nu au, cum credea Toulhier, drept cauză viciul de consimțământ în general: «viciu de consimțământ» e numai denumirea generică, eticheta sub care se clarifică faptele acestea juridice cari dau naștere la nulitatea actului. Din fapta părâtului de a fi comis un dol sau o violență la încheierea actului, naște în sarcina lui obligațiunea de a suferi anularea aceluia act, iar în favoarea reclamantului acțiunea prin care va cere acea anulare; cele două acțiuni vor avea, în [primul caz, drept cauză dolul iar în al doilea, violența¹⁶⁾. Un raționament analog ne va face să descoperim întotdeauna cauza acțiunii, când e vorba de un alt „viciu de consimțământ“, sau de incapacitatea unui contractant, etc.; se va putea cere anularea actului, pe rând, pentru fiecare cauză deosebită, fără ca art. 1201 să se opună. Aceasta e singura soluțiune echitabilă.

În privința nulităților de formă însă, de altfel mai puțin demne de interes decât celelalte, jurisprudența are dreptate. Din diferite considerațiuni, legea impune obligațiunea de a face un act într'o anume formă; din neexecutarea acestei obligațiuni naște altă obligațiune, aceea de a suferi anularea actului; una e deci cauza celeilalte¹⁷⁾. Prin urmare o acțiune în anularea unui act pentru neîndeplinirea formelor legale (pentru «viciu de formă»), nu va putea fi intentată decât o singură dată pentru acelaș act; unei a doua acțiuni, bazată pe alt viciu, i se va opune cu succes excepția lucrului judecat, căci nu va diferi prin cauza ei de cea dintâi; viciul adus în discuție va fi numai un mijloc nou¹⁸⁾ pentru a dovedi aceeași cauză: neexecutarea obligațiunii de a face actul în anume formă.

Nu cred că e serioasă obiecția unor autori, că di-

16) Origina istorică a celor două acțiuni vine în sprijinul acestui mod de a vedea: «actio doli» și «actio quod metus causa» nășteau la Romani din delictele de dol și de de violență, v. Girard, «Manuel» p. 417 și urm.

17) Într'un mod asemănător s'ar putea tranșa controversa asupra cauzei acțiunii în despărțenie (v. expunerea diferitelor păreri în Dalloz, Suppl. V^o «chose jugée», 125), considerând ca atare neexecutarea uneia din obligațiunile «continue» de a face (credință, protecțiune, ascultare, etc.), impuse soților.

18) Paris. 10 Mai 1850. D. 51. II. 125; Pan, 21 Ap. 1868. D. 70. 1. 125.

13) Cas. Fr. 22 Iun. 1880, D. 81. I. 434; această speță se referă la deosebirea dintre cauza unei acțiuni și mijloacele invocate pentru a o susține, deosebire ce în ipoteza modificării art. 1201 nu știu dacă s'ar mai putea face.

14) V. m. sus Demolombe și ceilalți autori citați în nota 5.

15) Planiol. II. 288.

stincția între vițiile de formă și celelalte este artificială și arbitrară¹⁹⁾; câteva cazuri contestate nu pot face imposibilă o clarificare bazată pe caractere generale; altfel, în botanică și zoologie, unde sunt alătea cazuri îndoelnice, nici un sistem n'ar putea fi menținut.

Soluția admisă în privința nulităților de formă împiedică șicanele, și nu jignește întru nimic dreptul împincinaților: vițiile de formă se pot afla toate printr'o examinare serioasă a actului, și cel ce propune nulitatea nu se poate plânge că e silit să le susțină în aceeași instanță: aceasta e regula generală în privința dovezilor.

Sebastian Șerbescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 26 Martie 1913

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Herman A. Stern cu Sava Șomănescu și altul

APEL. — MOTIVE. — COMUNICAREA LOR LA DOSARUL CAUZEI. — RESPINGERE. — ART. 69 ȘI 326 PR. CIVILĂ.

Când în virtutea art. 69 și 326 din procedura civilă, instanța de apel obligă la primul termen de înfățișare pe apelant a comunica intimatului motivele de apel, acesta trebuie să le comunice înainte de termenul acordat, chiar părții intimat, iar nu să se mărginească numai în a depune motivele la dosarul cauzei, sub pedeapsă de a i se respinge apelul ca nemotivat.

No. 5. — Casată, în urma recursului făcut de Herman A. Stern fii, decizia Curței de apel din București secțiunea I No. 17 din 1912, dată în proces cu Sava Șomănescu și Radu A. Barbu, recurs trimis în cercetarea secțiunilor-Unite de către secțiunea II-a a acestei Inalte Curți prin încheierea No. 423 bis din 1912 conform art. 20 din legea sa organică în urma unei a doua divergențe ivite dinaintea acelei secțiuni asupra ambelor motive de recurs.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier I. Cerkez. S'au ascultat d-l avocat M. Valerian pentru recurent în dezvoltarea motivelor de casare. D-l avocat

N. Miteșcu pentru intimați în combateri; D-l procuror general Sc. Popescu în concluziuni puse pentru respingerea recursului.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I «Violarea art. 69 și 326 pr. civ.

«Petiția de apel făcută de d-l Sava Șomănescu, necuprinzând motivele de apel, am cerut la o primă înfățișare Curței de apel să oblige pe apelant a ne comunica motivul de apel, ceace s'a admis.

«D-l Sava Șomănescu nu ne-a comunicat însă acele motive de apel, ci în preziua judecării le-a depus numai la dosar. Am cerut Curței ca conform art. 69 și 326 pr. civ. să respingă apelul ca nemotivat, căci nu am fost în măsură să cunoaștem motivele de apel, ce conțineau motive noi de apărare și să ne pregătim apărarea.

«Curtea de apel respingând apărarea noastră, a violat art. 69 și 326 pr. civ».

Având în vedere, că din decizia supusă recursului rezultă că la instanța de fond chemată să judece apelul intimatului în recurs Sava Șomănescu în contra sentinței cu No. 62 din 1911 a tribunalului Ilfov, secția comercială, prin care se validase în mâinile sale poprirea ordonată de acel tribunal, după cererea firmei Herman A. Stern fii, pe ori ce sume de bani ar datora lui Radu A. Barbu, numita firmă, recurentă în acest recurs, a ridicat incidentul de respingere ca nemotivat a apelului, pe motiv că petiția de apel nu cuprindea motivele pe care se întemeiază apelul, iar motivele de apel pe care apelantul le-a depus la dosar în preziua judecării apelului, nu i-au fost comunicate, astfel după cum fusese obligat apelantul prin jurnalul Curței din 23 Februarie 1912. Că acest incident a fost respins de Curtea de apel pe considerațiunea că depunerea motivelor la dosar, satisfăcea cerința legii în această privință; că asupra recursului făcut de firma Herman Stern fii, făcându-se divergință de secțiunea II-a a acestei Inalte Curți și asupra acestui incident de procedură, iar la judecata în divergință a recursului neputându-se forma majoritatea cerută de art. 20 din legea organică a Curței, recursul a fost trimis în cercetarea și judecarea secțiunilor-unite.

Văzând art. 69 și 333 pr. civ.;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 69 că nearătarea în petiția introductivă de instanță a temeiurilor de drept și de fapt pe care se sprijină o cerere, îndrituește pe partea interesată să ceară a

19) Griollet. p. 111; Demolombe. VII. 332.

mânarea și comunicarea lor, fără a se putea face o a doua amânare pe acest motiv, iar prin art. 333 se prevede că pe lângă formele anume prevăzute prin art. 326 pentru introducerea apelului, se vor aplica și toate celelalte rândueli prescrise pentru tribunalele de prima instanță;

Considerând, de altă parte, că art. 326 pr. civ. prevede în mod categoric că petiția de apel va cuprinde și motivele apelului;

Considerând că, în speță, Curtea de apel după cererea părții intimată pe baza regulilor de procedură sus enunțate a obligat pe apelant prin jurnalul No. 846 din 1912 ca să comunice părții intimată motivele de apel întrucât constatase că nu fuseseră indicate în petiția de apel;

Considerând că apelantul, pentru termenul fixat pentru judecarea apelului, n'a comunicat firmei intimată motivele de apel, ci s'a mărginit numai ale depune la dosar în prezua judecării apelului;

Considerând că, așa fiind, când Curtea de apel, prin considerentul pe care-și sprijină decizia sa în această privință, declară că prin depunerea motivelor la dosar s'a satisfăcut cerința legii cu privire la comunicarea motivelor de apel, scapă din vedere formele prescrise de procedură pentru comunicarea către părți a diferitelor cereri și acte de procedură, pune pe partea intimată în apel în neputință de a cunoaște motivele de apel pentru a-și pregăti apărarea la termenul fixat pentru judecată, nesocotind astfel dispozițiile privitoare la comunicarea motivelor de apel, dispoziții edictate de legiuitor în arătatul scop și interes al părții intimată, prin articolele din procedura civilă vizate în motivul de recurs.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA I

Audiența dela 29 Ianuarie 1913

Președinția d-lui C. R. Manolescu, președinte

Gh. Mihailovici cu Anica St. Cireș și alții

MAGISTRATI-STAGIARI. — TRIBUNAL. — CONSTITUIRE. — MINISTER PUBLIC. — ART. 51 L. ORG. JUDEC.

Constituirea tribunalului în lipsa procurorului cu magistratul stagiar al tribunalului în locul magistratului stagiar al parchetului, nu este o cauză de vițiere a compunerii instanței, întrucât

legea de organizare judecătorească determinând atribuțiunile magistratilor-stagiari nu face nici o distincțiune între cei dela tribunal și cei dela parchet.

No. 84. — Respins recursul făcut de Gh. Mihailovici, contra sentinței tribunalului Iași secția I cu No. 304 din 1911, în proces cu Anica Ștafan Cireș, Elena Gh. Mihailovici, Profira N. Nicolau, Nicolae Nicolau soț, Constantin Claus și Gh. Mihailovici soț.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Râmniceanu. S'a ascultat d-l avocat Elias pentru recurent în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Economu pentru intimăți în combateri; d-l procuror St. Stătescu în concluziuni pentru respingere.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare astfel formulat :

«Rea constituire a tribunalului cu magistratul stagiar al tribunalului fiind loc de procuror, căci art. 81 din legea organizării judecătorești permite numai magistratului stagiar al parchetului să pue concluziuni în locu procurorului».

Având în vedere că se constată din sentința adusă în recurs că fiind minori interesați în proces, tribunalul s'a constituit cu ministerul public reprezentat prin magistratul-stagiar al tribunalului, care a pus concluziuni în lipsa procurorului ocupat cu lucrări la parchet;

Considerând că art. 51 din legea de organizare judecătorească prevăzând înființarea de magistrați-stagiari pe lângă tribunal și parchet de tribunal, a dat drept preșidenților de tribunal și șefilor de parchet de a însărcina pe magistrații-stagiari a lua concluziuni înaintea tribunalului în lipsa justificată a procurorilor;

Că, legea când determină în menționatui text atribuțiunile magistratilor-stagiari nu face nici o distincțiune între cei dela tribunal și cei dela parchet;

Că, prin urmare, constituirea tribunalului cu magistratul-stagiar al tribunalului în locul magistratului-stagiar al parchetului, în lipsa justificată a procurorului, nu este o cauză de vițiere a compunerii instanței și deci recursul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 13 Februarie 1913

Președința d-lui I. Urdăreanu, consilier

Maria I. Lupescu cu colonel G. Kivu.

PRESCRIPTIUNE. — ÎNTRERUPEREA EL. — EXCEPȚIUNI STABILITE DE LEGE. — ART. 1875 COD. CIVIL.

PRESCRIPTIE. — ÎNTRERUPERE CIVILĂ. — CERERE ÎN JUȘȚIE. — HOTĂRÂRE DEFINITIVĂ. — ART. 1865 AL. I ȘI 1868 COD. CIVIL.

1° Prescripțiunea fiind bazată pe considerațiuni de interes general, ea nu se poate întrerupe de cât în cazurile prevăzute de lege și curge în contra oricărei persoane care n'ar putea invoca o excepție anume stabilită de lege.

2° Nu poate să existe o întrerupere civilă a prescripțiunii de cât atunci când cel ce o reclamă a făcut o cerere în judecată contra celui ce o invoacă, care cerere potrivit art. 1868 cod. civil, nu întrerupe prescripția de cât dacă ea va fi încuviințată printr'o hotărâre de nerevocabilă autoritate.

Curtea,

Asupra opozițiunii făcută în termen de Maria I. Lupescu din Severin, contra deciziunii civile a acestei Curți No. 59 din 1912, prin care îi s'a respins ca nesusținut apelul făcut contra sentinței civile a tribunalului Mehedinți secția I No. 205 din 1910 prin care îi s'a respins ca nefondată acțiunea ce a făcut contra intimatului colonel G. Kivu din Severin pentru revendicarea a 27 stânjini moșie din hotarul Poroina Ergheviței comuna Dedovița județul Mehedinți, și a fost obligată să plătească intimatului 60 lei cheltueli de judecată prin sentința apelată și 100 lei plus taxele de executare prin decizia opozată;

Având în vedere actele cauzei și concluziunile orale și scrise ale părților;

Având în vedere că, în apel, s'a introdus în cauză și intimatul Michai G. Kivu, căruia intimatul colonel G. Kivu i-a donat moșia în litigiu, iar prin jurnalul Curții No. 353 din 11 Februarie 1913, intimatul colonel G. Kivu a fost scos din cauză, rămânând ca intimat numai Mihai G. Kivu;

Având în vedere motivele de drept și de fapt pre-

văzute în sentința apelată a tribunalului, pe care Curtea le adoptă în totul și pe lângă care mai adaogă și pe cele următoare;

Având în vedere că oponenta reclamantă Maria I. Lupescu a susținut ca motiv nou de apel, că prescripția contra deciziunii acestei Curți No. 12 din 1857 a fost întreruptă conform art. 1865 și 1868 c. civ. prin măsura luată de tribunalul Mehedinți de a se lăsa la o parte executarea zisei deciziuni, până ce se va stabili definitiv hotarul despărțitor despre proprietatea moșiei Bistrița a monastirei Tismana;

Având în vedere că prescripția fiind bazată pe considerațiuni de interes general, ea nu se poate întrerupe decât în cazurile prevăzute de lege și acest principiu este pus în mod formal prin art. 1875 cod. civil, căci prin acest text de lege, se edictează că prescripția curge în contra oricărei persoane, care n'ar putea invoca o excepție anume stabilită de lege;

Că, după dispozițiunile art. 1865 al I cod. civil, nu există întrerupere civilă decât atunci când cel ce o reclamă a făcut o cerere în judecată contra celui ce invoacă prescripția, care cerere conform art. 1868 cod. civil nu întrerupe prescripția, de cât dacă ea va fi încuviințată printr'o hotărâre de nerevocabilă autoritate;

Considerând că, în speță, rezultă din actele cauzei, că atunci când tribunalul Mehedinți a chibzuit de a se lăsa la o parte executarea deciziunii No. 12 din 1857, până ce se va stabili hotarul dintre stat și moșneni cu privire la fixarea hotarului dintre moșia Bistrița și Erghevița, proces ce se pertractă între monastirea Tismana și moșnenii Poroinei, iar Brădescu autorul reclamantei Maria Lupescu nu participă la acel proces, deci acea lăsare la o parte a executării nu poate constitui o întrerupere legală a prescripției;

Că, nici cererea de executare făcută în 1858 de Gr. Brădescu nu echivalează cu o reclamație în judecată pentru a întrerupe prescripția conform art. 1865 cod. civil, fiind-că această executare fiind lăsată la o parte de tribunal în urma intervenției lui Toma Jupceanu și a moșnenilor, tribunalul prin această măsură nu a dat o hotărâre de nerevocabilă autoritate și nu a pus nici pe Brădescu în imposibilitate absolută de a mai urmări înainte cu executarea, fiind-că Brădescu trebuia — și îi era posibil, — să nu rămână

în inacțiune, ci să epuizeze toate căile legale, pentru a ajunge la executarea deciziei suszise, ceiace nefăcând, a lăsat ca prescripția să curgă contra sa ;

Contiderând că nici decizia No. 120 din 1890 a acestei Curți prin care se fixa hotarul dintre moșia Bistrița și Obștea Poroinenilor Ergheviceni, nu poate fi considerată ca o definitivă încuviințare a cererei ce ar fi trebuit să facă Brădescu, căci printrânsa se constată tocmai contrariul, adică că Brădescu nu a luat parte la judecata fixării acelu hotar, deci nici acea hotărâre nu este opozabilă intimatului, mai cu seamă că zisa decizie este casată fără trimitere prin decizia Inaltei Curți de casație secția I No. 195 din 1897 ;

Având în vedere că oponenta a mai susținut că nu există prescripție și pentru motivul că Toma Jupceanu, autorul intimatului, ar fi stăpânit în indiviziune cu moșnenii ;

Considerând că din actele cauzei, după cum și tribunalul a argumentat prin sentința apelată, se constată că Toma Jupceanu a posedat distinct și separat de moșneni, porțiunea sa de 77 și 1/2 stânjeni moșie, cumpărați de la D. Popovici cu zapisul de vânzare cu data 1848, dar chiar de s'ar fi stabilit că Jupceanu ar fi avut și alte părți de moșie pe care le stăpânea în indiviziune cu moșnenii Poroineni, totuși prescripția a curs contra oponentei reclamante, fiind-că posesiunea a avut-o Jupceanu în indiviziune cu obștea moșnenilor Poroineni, iar nu cu Brădescu autorul reclamantei și prescripția dobândită de unul dintre coproprietarii indiviși, folosește tutulor coproprietarilor săi, și Jupceanu era o persoană cu totul deosebită, fiind-că el nu avea nici o parte de pământ în indiviziune cu Jupceanu și cu Obștea ;

Considerând că, în ce privește cererea subsidiară făcută de oponentă de a se ordona o cercetare locală cu martori și expertiză pentru măsurătoarea terenului în litigiu, față cu considerațiunile de mai sus, Curtea o găsește inutilă și o respinge.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. Radian, și cele din sentința apelată a tribunalului, respinge ca nefondată opozițiunea, etc.

Semnafi : I. Urdăreanu, I. Sinescu, Al. Radian.

JUDECĂTORIA OCOLULUI BUDEȘTI (ARGES)

Audiența dela 4 Aprilie 1913

Judecător d-l C. S. Ballan

Georghită T. Crăciun cu I. C. Diaconeasa

SUCCESIUNE. — LEGATARI — AVERE SUCCESORALĂ. — REVENDICARE. — PUNERE ÎN POSESIE. — ART. 894, 895 și 653 COD. CIVIL.

Legatarii cari nu au sezina pot revendica imobilele succesiunii deținute de terții mai înainte de a fi trimiși în posesiune.

Judecata,

Asupra excepțiunei de netrimitere în posesiune a legatarului revendicant și, ca atare, a prematurității prezenței acțiunii, excepțiune ridicată de părâți prin avocatul lor ;

Având în vedere dispozițiunile art. 894 și 895 c. civ. după care legatarul unei fracțiuni de ereditate e obligat a cere posesiunea de la erezii rezervatari, etc ;

Că, acest legatar, ca și cel universal, are proprietatea bunurilor cuprinse în testament din ziua morții testatorului (art. 644, 899 § I cod. civil) ; însă, el, neavând și posesiunea acestor bunuri, trebuie neapărat s'o ceară (art. 889, 895 și 899 cod. civil) de la acei cari o au sau cari au dobândit-o de la justiție (art. 653 cod. civil) ;

Având în vedere, apoi, că, din principiul că legatarii n'au sezina bunurilor legate și că ei trebuie s'o ceară de la moștenitorii rezervatari, rezultă, între alte consecințe, și faptul că, până ce legatarul n'a dobândit punerea sa în posesie, astăzi, spre deosebire de ceiace era în dreptul roman, nu poate introduce contra celor de al treilea nici o acțiune relativă la bunurile legate, nici chiar o acțiune posesorie (D. Alexandresco, t. III, p. 672, nota 2) soluțiune care este aplicabilă și moștenitorilor de singe, cari n'au sezina, pentrucă, deși proprietari, ei n'au încă exercițiul dreptului lor de proprietate și că, prin urmare, terțiile persoane chemate în judecată vor putea întotdeauna să opună unor asemenea succesorii excepțiunea netrimiterei lor în posesiune și, deci, să ceară și să obțină de la justiție respingerea acțiunei ca prematură. Aceasta e părerea doctrinei (Laurent t. XIV, No. 62 ; Alex. Degré : *Dreptul*, 63 din 1875 și No. 44 din 1889, de asemenea *Dreptul* No. 35 din 1891 ; D. Alexandresco, în adnotația unei sen-

tințe a tribunalului Buzău, *Dreptul* No 78 din 1903 și în t. IV. ed. I pag. 514 și urm);

Având în vedere, însă, că jurisprudența, această a doua călăuză a dreptului, adoptând vechiul sistem admis în dreptul roman prin L. 1. § 2, Dig. Lib. 43, Tit. 3, a hotărât că „legatarii aa acțiune contra terților și, deci, pot revendica imobile de-ale succesiunii deținute de acei terți chiar și mai înainte de a fi trimiși în posesiunea legatului, pentru că trimiterea în posesiune, — acest control al justiției, — este cerut în interesul moștenitorilor, pentru ca moștenirea să nu cadă în mâinele unei persoane ce nu ar avea dreptul de a o dobândi“;

Că, în asemenea împrejurări, terțiul deținător nu poate opune la o acțiune în revendicare făcută de un legatar excepțiunea că n'a obținut în prealabil trimiterea în posesie asupra legatului, pentru că interesul terțiului deținător al imobilului ce se revendică, în asemenea caz, este de a verifica titlurile și calitatea legatarului revendicant, și acest interes al său nu suferă nici un prejudiciu din faptul că acest legatar nu a fost mai întâi trimis în posesiunea legatului (Cas. s I Bul. pe 1898 pag. 875; trib. Buzău, *Dreptul* No. 78 din 1903, Cas. s I dec. No. 387 din 1904);

Având în vedere că, în speță, reclamantul este un legatar cu titlu universal și, față cu jurisprudența Inaltei noastre Curți de casație, el poate revendica imobile de ale succesiunii deținute de un terțiu înainte chiar de a fi trimis în posesiunea legatului, întrucât interesul terțiului deținător al imobilului este numai de a verifica titlurile și calitatea sa de legatar revendicant, interes care nu suferă nici un prejudiciu din faptul că acest legatar nu a fost mai întâi trimis în posesiunea legatului;

Că, astfel fiind, excepțiunea de netrimiteră în posesiune a legatarului și, deci, de prematuritatea acțiunii ridicată de părât, fiind neîntemeiată, urmează a fi respinsă ca atare;

Pentru aceste motive, în baza art. 894,895 și 653 cod. civil, respinge, ca neîntemeiată excepțiunea, etc;

Semnat: C. S. Ballan

Observațiune. — Cartea de judecată a judecătoriei ocolului rural Budești (Argeș), ce publicăm astăzi, este juridică și bine motivată. În orice caz, ea este conformă ultimei jurisprudențe a Curței de casație.

Ea ar putea servi de model la multe din tribunalele noastre, de căror hotărâri nu numai că nu sunt motivate, dar de multe ori nici nu sunt măcar scrise într-o limbă corectă. Cât despre punctuație, nici nu mai vorbim. Am fost, în adevăr silit, nu o dată, ci în nenumărate rânduri, de a schimba forma considerentelor unor hotărâri, pentru ca pușini cititori ce-i avem să poată pricepe despre ce este vorba.

Sentința, ce publicăm astăzi, o poate vedea fiecare, nu este dintr'acele. Sunt scutit de a o mai adnota, fiindcă ea ne trimete singură la doctrină și la jurisprudență. Judecătorul care a dat-o și redactat-o, este în curent cu tot ce s'a scris asupra chestiunii. Aceasta i face onoare.

Aveam deci perfectă dreptate când într'o adnotație, publicată nu mai știm când și unde (sunt prea multe pentru ca să le putem ține socoteală), spuneam că pe la țară, mai mult poate de cât prin orașe, sunt judecători, uitați de Dumnezeu și de oameni, cari, pătrunși de sfânta lor misiune, își fac datoria în conștiință, dându-și până și paraoa de năforă spre a se ține veșnic în curent cu mișcarea juridică; căci, după cum a zis Geny ¹⁾, jurisprudența nu stă locului; ea merge, din contra, și înaintează cu pași gigantici. O teorie, care până ieri părea falsă, a devenit ca prin minune, adevărată astăzi. Or, dacă jurisprudența, această a doua călăuză a dreptului, după cum foarte bine o numește cartea de judecată a judecătoriei Budești, evoluează pe zi ce merge, judecătorul trebuie să fie în curent cu ea, cu atât mai mult cu cât este opera lui. Pentru aceasta trebuie făcut însă sacrificii, căci salariile sunt mici și nimeni nu se gândește a le ridică. Avem prea multe sinecure, pentru ca să ne ocupăm de bieții judecători.

Ei bine, cu toate că unii judecători, mai ales de când sunt inamovibili, nu mai citesc nimic, nici ziarul *Universul*, totuși unii din ei, și din cei mai săraci (*rari nantes în gurgile vasto*), se înconjoară cu cărți și cu reviste spre a nu-și trece timpul în petreceri și frivolități.

Este însă de regretat că tocmai asemenea judecători să fie siliți a rămânea cu anii prin locuri de părătate și părăsite unde nu au cu cine schimbă un cuvânt, și unde de multe ori duș chiar lipsă de cele strict trebuitoare necesităților vieții.

Locul unor asemenea judecători, care-și înțeleg misiunea lor și fac onoare carierei pe care o ilustrează, nu este însă acolo unde se găesc, ci aiurea.

D. ALEXANDRESCO.

1) Fr. Geny, *Méthode d'interprétation et sources en droit privé positif*.